СВО

Часопись для руского

Рôкъ XIV. Скрентонъ, Па., Четверъ 29-го Март

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Марець.

29	Ч.	Савина и Юл.
30	П.	Алексія чол. Б.
31	С.	Кирила ерусал.
1	Н.	5 н. Цвѣтень. Хризанто
2	П.	Лазарева
3	В.	Якова испов.
4	С.	Василія свящ.

Вийшло 21-е число Выдавництва им. А. Бончевского „Читальня", пôдъ заголовкомъ „Степові Люди". Книжочка ся, переклад звѣсного російского писателя Серафимовича, описуе жите на доньскихъ степахъ. Описуе якъ козаки живуть на стôйцѣ, якъ „пильнують", щобы люде не переганяли хорои на чуму худобы, якъ опôсля стара баба пôвдикого племена комликôвъ, зъ ненависти до російского уряду, зловила идучого домôвъ козака на арканъ и хотѣла его втопити, и якъ сей козакъ опôсля еѣ втопивъ... Цѣна 15 центôвъ. „Читальня" выходить мѣсячными книжочками, коштуе на 12 мѣсяцѣвъ $1.50.

Адресуйте:

CZYTALNIA,

Box 353, Scranton, Pa.

Зъ д. 1 марця с. р. почавъ выходити въ Харковѣ новый великій украиньскій дневникъ »СЛОБОЖАНЩИНА« пôдъ редакціею адвоката Д-ра М. Михновского. Въ Катеринославѣ знова почавъ выходити новый украиньскій тыжневникъ »ЗАПОРОЖЕ« пôдъ редакціею проф. Д. Еварницкого. За часъ однакъ выборôвъ до російскои Державнои Думы буде выходити »Запороже« чотыри разôвъ на тыждень.

По Украинѣ вештае ся теперь много еміґраційныхъ аґентôвъ и намовляють людей до еміґраціи за море, головно до Канады. Много людей выпродуе за безцѣнъ землю и выѣздить до Америки.

Доносять намъ, що Консисторія Рускои Независимои Церкви въ Канадѣ, выслала на жадане кôлькохъ тутешныхъ рускихъ громадъ свого місіонара до Сполученыхъ Державъ въ особѣ о. М. Вачиньского, котрый теперь звиджуе тѣ громады.

Въ Суботу 10-го Марця була бійка мѣжь Русинами въ домѣ пôдъ ч. 726 Magnus Ave., въ Винипегу, Канада. Въ бійцѣ той убито Тому Корчиньского. Пôдозрѣвають, що се зробивъ Русинъ Фредъ Грикъ и его арештовано.

Peoples Gas Light & Coke Co. въ Чікаґо, Илл. розпочинае зъ весною будову великои ґазôвнѣ, якои кошта обчислено на 5 міл. долярôвъ.

Компанія колѣева Lake Shore and Michigan Southern розширюе теперь свои торы и доки въ Ashtabula, O. коштомъ 3 міл. доляр. Знова компанія Great Northern призначила на рôжні улѣпшеня своеи лѣніѣ 6 міл. доляр. Чистый доходъ компаніи Missouri Pacific дôйшовъ въ попереднôмъ роцѣ 1905 до 42 міл. 518 тис. долярôвъ.

Неустаюча комісія для будовы каналôвъ въ Петербурзѣ ухвалила вôддати вступні роботы до будовы величезного каналу, якій мае получити Балтицке море зъ Чорнымъ моремъ, однôй американьскôй компаніи. Президентъ сеи компаніи Jackson заявивъ, що приймае условя поданѣ компаніи комісіею.

Сполученѣ Державы побôльшають дальше свою военну фльоту. 22 Марця с. р. предложивъ комітетови для справъ вôйсковыхъ при вашінґтоньскôмъ конґресѣ секретарь вôйны Бонапарте новый плянъ будовы двохъ панцирныхъ кораблѣвъ о поемности кождого 16 тысячь тонъ. На выдатки военнои фльоты находить ся теперь въ касѣ 23 міл. долярôвъ.

Суперінтендентъ желѣзницѣ Іри, Джорджъ В. Вілдинъ, выдавъ розказъ, щобы здержано всѣ роботы у всѣхъ фабрикахъ, де направляють льокомотивы (инджаѣ). Въ наслѣдокъ того выдалено зъ роботы надъ 5 тис. робôтникôвъ.

22 Марця с. р. лучила ся велика експльозія въ копальняхъ вугля Сентері Колъ Ко. въ малôй гôрскôй мѣсцевости Сентері, при желѣзницѣ Балтіморъ и Огайо. Згинуло 10 людей, раненыхъ зôстало 25 а 75 десь затратилось — зъ чого догадують ся, що такожь згинули. Близше про се годѣ поки-що довѣдати ся, бо велика буря, яка саме тодѣ шалѣла въ околици, позрывала всѣ телеграфічнѣ дроты.

Конструкторы вôдъ желѣзныхъ ґмахôвъ въ Чікаґо зажадали вôдь будôвельныхъ пôдприемцѣвъ, щобы тѣ выдалили зъ роботы неюнійныхъ робôтникôвъ. Въ случаю вôдмовы заповѣли страйкъ.

9 тысячь страйкуючихъ ткачôвъ въ прядѣльняхъ Песіфікъ и Еверитъ въ Лоренсъ, Мас. пôдняли на

J-50

В обороні законного „порядку“.

В однім з попередних чисел „Свободи“ подали ми, як собі наші читачі певно ще пригадують, „Отвертий лист до статского совістника Филонова“, оголошений Вол. Короленком в росийских часописях. Сей лист малював, здаесь нам, дуже ясно, хоч і простими словами, усю звірскість росийского уряду, з якою він довівши росийску суспільність до розпуки, і випровадивши еї з „законного порядку“, намагаесь тепер назад вводити еї в сей законний „порядок“.

Тепер хочемо подати другий образок того, як сей уряд обходить ся з політичними „злочинцями“, коли вже їх дістане в свої руки. Є се знова лист, який удало ся вислати з слідчого арешту революціонерці, 17 лїтній дівчині Спірідоновій, дочці росийского генерала, що стрілила до тамбовского віцегубернатора Лужиновского. Віцегубернатор Лужиновский се той сам тип росийского чиновника, що застрілений статский совітник Филонов. Лист сей дістав ся до росийских часописей і тепер ми його подаемо въ „Свободі“, в українськім перекладі.

Спірідонова описуе насамперед як вона виконала свій замах на Лужиновского. Стрілила до него в його бюрі. Все зразу переполохалось, але коли по хвильці опамятались — почали кричати: „бий, рубай, стріляй“, и кинулись на ню з шаблями. „Коли се я побачила, пише далї Спірідонова, зрозуміла, що прийшов мій кінець. Та я не хотїла віддавати ся їм живцем в руки і піднесла вже револьвер до виска. Але тут-же моя рука опустила ся і приголомшена ударом, я впала. „Де ваш револьвер?“ чую я голос того, що похапцем почав мене обшукувати. Хтось вдарив ложем рушниці по голові і страшенний біль пронизав мое тїло. Я крикнула: „розстріляйте мене“, але мене били далї. Я руками закривала лице, але від битя мої руки опадали. Потім, високо піднявши за косу до гори, мене з силою кинули об землю. Я зомлїла. Опісля почали бити по лици та по голові. А затим вхопили за ноги і поволїкли вниз по сходах. Головою я стукала ся об сходи... За косу мене втягли на звощика. В якімсь помешканю мене питали: хто я, як мое назвиско. Я не хотїла скривати свого імени і сего що я зробила, але під ту хвилю я забула мое назвиско, бо була непритомна. Та за се мене дальше били по лици та в груди. В полицейскім участку мене роздягли, обшукали й відвели в камеру-холодну, в камяною підлогою, мокрою та брудною. В камеру в 12 чи в 1 год. прийшов помічник пристава Жданов й козацкий офіцер Абрамов. В камері вони пробули майже не виходивши до 11 години вечера, допитуючи й бючи мене. Вони виявили незвичайне уміня в катованю. Сам Іван Грізний міг би позаздростити їм. Жданов, вдаривши ногою, відкидував мене в другий куток камери, де стояв Абрамов, а сей ставав мені на плечі й так само відкидував ногою Жданову, а той ставав на шию. Мене роздягли до гола й звелїли не топити в камері. Роздягнуту мене з безсоромною лайкою били нагаями. А Жданов й другі приказували: „ну, панночко (ту наступали страшенні слова), скажи палку промову“. На одно око я вже нічого не бачила. Правий бік виду був зовсїм розбитий, й притискаючи його, вони, питали: „болить, мила? Ну скажи, кто був твоїм товаришем?“ Я раз-у-раз, теряла памать й бояла ся сказати що небудь. Але в моїх відповідях не знайшло ся нічого крім одної вісенїтниці, що я говорила в горячці непритомна. Опамятавшись я назвала свое назвиско, сказала, що дам свої відповіди слідчому судіеви, що я Тамбовка, що може ствердити товариш прокурора Каменьов й другі. Се викликало цілу бурю гніву й нове мордованя: об мое тїло гасили папіроси приказуючи: „кричи, кричи, сволоч!“ Щоб примусити мене кричати, давили мені делїкатні (так вони називали) ноги чоботами та гримали: „кричи (знова огидливі слова), в нас цілі села наче корови ревуть, а ся маленька дівчинка ані разу не скрикнула ні на вокзалі, ні ту.“ В 11 годині мене спробував допитати слідчий судія, але зараз перестав, бо я весь час горячкувала. В осібнім поїзді мене повезли у Тамбов. Поїзд йде помалу. Холодно. Темно. Абрамов огидливо лае мене. Почуваю подих смерти“.

„В непритомности прошу: „води, води!“ Але її не дають. Абрамов перейшов зо мною до 2 кляси. Він пяний і ласкавий. Обіймае мене, розстїбуе одіж, пяними губами шепоче: „які гарні груди, мов атласні! Яке делїкатне тїло!“ Не маю сили рушитись. Немаю сили віддихнути. Голосу бракуе скрикнути. Та й ні до чого се. Я розбила б собі голову, але ні об що, та він і не дае зробити сього. Він бе мене по стиснутих ногах, щоб звесилити їх. В кінци я кликнула на пристава, але він спить. Абрамов, схиливши ся надомною й лоскочучи підбородок, ніжно почав шепотати: „чого ви так скреготечете зубами? Ви поламаете собі ваші дрібненькі зубки“. Я не спала черег всю ніч, боячись насильства. В день Абрамов силував мене випити горілки, давав шоколяду, а як всї виходили, силував ся пестити. Перед Тамбовом я знемогла ся і заснула, але через годину прокинула ся, бо рука Абрамова лежала вже на мені.

Він віз мене у тюрму й назав: „ось я вас обійшаю в Тамбові“.

Сей лист оголосили російскі часописи з великим обуренем і візвали правительство, щоб сейчас переведо над катами слідство. „Русь“ знова з приводу сего листу Спірідонової оголосила таку статю під заголовком: „Слѣдствія и суды“:

„Все, що можна було зробити, щоб вимучити до краю арештовану, образити і насьміяти ся над нею, все було зроблено.

Спірідонова зробила політичний злочин, то правда.

Алеж чи дае сей злочин хоч яке небудь, хоч найменше право новодити ся з чоловіком так, як поводили ся з Спірідоновою. Що може оправдати власть, яка гасить папіроси об голе тіло, або тягае за коси, або мучить всякими самими остатними гидкими вчинками??

Звичайно, що ні про який закон тут не може бути й мови.

Та ми знова маемо передачу прав з рук суду до рук озьвірілих агентів, що віддавшись поганим почутям, думають, що найкрасше виконають припорученя, яке на них наложив уряд для піддержаня законного порядку, коли до законного суду зроблять ще власний суд і розправу.

Панове Абрамов і Жданов, які питали Спірідонову так, що їм позаздростив би сам Іван Грізний, робили так, як робив би на їх місци кождий дикий чоловік, коли-б він знав, що все йому мине ся без кари й суду.

Коли б вони зробили все те, про що пише Спірідонова, як приватні люде, назвиско їм було-б зараз готовѣ, як готові булиб і кари, яким підпалиб вони обовязково за свої злочиньства.

Та річ в тім, що оба вони робили не як приватні люде, а як агенти уряду. Жданов — помічник пристава, Абрамов — козацкий офіцер.

Довірені російского уряду виявили себе дикими людьми і в Москві, і в Ризі, і в Тамбові, і в Минску. І тут, і там, і скрізь цілим рядом своїх вчинків, про які повідомлено вже по газетах, і яких ще й досі не заперечено ніким, доказали вони, що у них нема ні жалости, ні справедливости, а е тільки власне почуте, якому дано повну волю, очевидячки згідно з інструкціями.

В Москві довірені від уряду виправдовували ся тим, що їм треба було приборкати узброену силу повстанців.

В Ризі вони повтаряли той самий доказ, додаючи також, що тут їм довело ся мати діло не з корінним російским народом, а з завойованим.

Але щож вони можуть сказати въ Тамбові, де вся їх узброена дикість навалила ся на безпомічну, нещасну, неповнолітну дівчину?!

Ні. Сьому остатньому чинови нема поясненя.

На сей раз ніяке замовчуване не зможе змінити погляду і відносин суспільности до сього злочину. Нехай що злочинцями були ті, кого арештовано, алеж від того вони не перестали бути людьми, які мають право на оборону і охорону російских законів.

Колиж агенти уряду дістали безумне право — відмінювати закони і поводити ся з людьми так, як закон забороняе поводити ся навіть з зьвірюкою, то такий уряд нищить усі моральні підвалини і права держави, бо де нема закону, там нема уряду; там тільки дика пустиня, де панує груба сила та зброя.“

В наслідок рішучого зазиву російских ґазет і обуреня російскої суспільности, наказало остаточно російске правительство перевести в тій справі слідство. Слідство ствердило в цілій повні правду сего, що подала в своїм листі Спірідонова. При тім лікарскі оглядини ствердили, що Спірідонова стратила слух на одно ухо і мае в двох місцях ушкоджену чашку, ціле еї тіло осипане синьцями.

Революціонери а поклонники авторітету.

Знаю з досьвіду, що декотрі наші Русини дрожать на сам звук слова: радикал або революціонер. Слово революціонер видаесь їм так страшне і огидне, що еслиб могли, то прогнали би не тільки „запеклих“ революціонерів, але й усіх приклонників революції, хоч би там де перець росте. Дивне, а заразом й сьмішне однак се, що люде, котрим революціонери найбільше псують добрий апетит, то люде ніби „інтеліґентні“, по більшій части „високо поставлені“, як приміром „одвѣчальный редакторъ“ нюйорскої „Правды“.... Бо, хто мав спосібність пізнати нас — робітників близше, той не заперечить, що більшість наших робітників приймае слово „революціонер“ з правдивою симпатиею, а коли байдужно, то лише через нерозуміне річи, а з ненавистию — вже дуже мало. Знаю, що з редакційного стільця „Правди“, дістанесь і мені від „сьвіжоупечених анархістів“, але мені се байдуже, тому й говорю, що не моя се вина, що ми, потомки славного козачого роду, одержали вже, видно по ваших прадідах в спадщині ту жажду независимости від чиеї небудь волі і що коли вже раз хто з нас, Русинів зрозумие шкоду яку наносить нам як і всім авторітет потрафить взнести ся й до найвисших ідеалів і ніколи вже не сплямить ся рабоління лежанем у ніг своїх катів! І Русини нарід, що потрафить постояти за себе, а не темний ревучий „plebs“, як звикли звати нас з римска наші верходи. І на се не бракло нам доказів бо вистарчить придивитись хочби остатнім подіям в Росиї.

„Алеж там реве лише Жидова! і кількох запеклих революціонерів, котрим не хоче ся робити, і чесно жити, і пхають „темні маси“ до революції против правительства і царя, бо завидують їм.. А решта горожан сидить тихо, і жуе кусник хліба.“ Ото фраза, якою по більшій части послугують ся наші оборонці „старого ладу“.

Та чи так? А чогож то хотіли Русини еще за часів Хмельниччини? І хто то був сам той Богдан Хмельницкий? Чи не революціонер? А Русини котрі гинули тоді на палях, чогож вони тоді хотіли? Чи лише завидували щастя Ляхам? А тепер — прим. то посьлідне віче галицких Русинів, те славне віче у Львові? Або кров наших студентів на львівскім університеті? Чи се також лише завистлива Жидова, і якісь там злочинці неспокійні революціонери? Ні! То нарід руский! Той самий, що ще перед сотками літ вмерав охотно за волю, за свободу, той самий нарід й тепер завдяки праці одиниць о радикальних поглядах, будить ся з летарґічного сну! І грімкім, голосом домагаесь своїх найсьвятійших прав. І голос того народу звучить далеко, далеко... так далеко — як далеко тліе хоть іскорка руского серця!

Михайло Беля.

Словацкий календар „Соединенія Русскихъ Братствъ“.

ПРОТЕСТ!

Smoke Run, Pa. 23 марця 1906.

В решті з'явив ся календар „Соед. Русс. Братствъ“. Треба сказати, що автор календаря заслугуе на похвалу; сего перечити ніхто чей не буде. Але як приглянемо ся сему „изданію“ близше то побачимо, що се не руский календар а словацкий!

Ми Русини належимо до того Соед. Русс. Бр., тож повинні були дістати календар коли вже не в нашій рускій мові, то бодай в „русскій“! Але на жаль він увидів сьвітло Боже яко „slovak“, для того, бо вийшов з друкарні словеньскої п. Ровнянка. Що він вийшов яко словак, сему остаточно нема чого дивувати ся, бож прецінь Ровнянок як син словеньских родичів, не мусить мати рускої друкарні. Але чомуж власне віддано його до друку Словакови а не Русинови? Чи може не було або нема руских друкарень, котрі булиб підняли ся видруковати його? Є! і п. Жаткович знае о них дуже добре — ліпше як ми; але роботу не дав русинови бо мусів дати Словакови; а властиво, бо хотів дати Словакови.

Друкарні рускі мають Русини — з Галичини; однак, дати їм — се було не можливе. Прецінь п. Жаткович — Словак! І він мав би дати Русинови щось до друку? а ще до того Русинови з Галичини?

Кажу що Жаткович Словак а не, як хто думае, Русин. Хто сему не вірить, нехай погляне до попередних чисел „Slov. Dennika“, а там найде межи „slov. rodolubamy“ патриотами не тілько Жатковича, але цілий уряд. „Соед. Русс. Бр.“: „co slovenskych rodoluboch“ а не руских, если вже не „руссскихъ“! Отже і чудувати ся не треба.

Ми Русини, що почуваемось до сеї назви, повинні рішучо проти сего виступити і запротестувати! Нам належить ся календар в руский мові! Ми сего жадаемо, бо нам се належить ся! Ми, як члени, маемо рівне право в „Соед.“ як і Словаки! Словакам — словеньскі, Русинам — рускі! Против того видання мусять виступити всі Русини, і опімнутись о руский календар! Календар руский належить ся нам на підставі права, котре ми посідаемо яко члени орґанізації.

Єсли наші упімнення не будуть „гласом вопіющаго во пустини“, то в такім разі — проч з такими орґанізаціями русcкими! а радше станьмо до орґанізації словеньской, бо тоді будемо принаймі знати що там урядова мова словацка то й будемо приймати всякі видання і розпорядження в мові словеньский.

Тілько на тепер.

За Братство Соединенія ч. 217.
Дан. Бунґа, предсід., А. Клин, секр.
Ф. Качор, кас., Н. Джмелик, член.

Чи правдиве?

Пані Бальч, Американка, професорка економії в Wellesley колеґії, котра їздила до Европи і в ріднім краю Славян студійовала услівя і обставини, серед котрих приходить ся їм жити, мала відчит в Пітсбурґу дня 20. Марта. Перед численними Американцями доказовала, що Славяне висилають до Америки саму силу і цьвіт житя, що так молоді і тілесно розвинені люде лиш пожадані для Америки і взивала Американців, щоби ліпше і гіднійше поводили ся з Славянами. Бути може, що тазивом чули ся Американці бути ображеними в своїм джентельменстві, бо прокуратор повіту Аллеґені виступив з заявою, що з росправ в суді кримінальнім припадае 70 прц. на скарги внесені Славянами. Такі скарги вносять ся звичайно по відбутих весілях і хрестинах.

Таке на жаль правдиве обвинене не відносить ся до наших Русинів. Звичайно се діе ся межи Поляками і Словаками. Межи нашими Русинами входить вже в жите, що навіть весіля відбувають ся без старокраевої музики, бо де нема музики, там брак розохочення, пітики і скарг, а де музика, там і охота, бундючність, бітика, скарги і встид. Без музик повинні устроювати наші Русини весіля, як пристоїть розумним людям.

Краян.

Не думаемо, щоб музика мала бути чиясь так страшна, як зі представляе ту п. Краян. Не музики лихо, і не через музики „охота, бундючність, бітика, скарги і встид“ — а через пітику. І не весіля без музики, а весіля без пітики — отсе чого повинні держати ся усе наші Русини.

Ввиду сего, що алеґенский прокуратор доказував, що 70 прц. всіх кримінальних скарг в его повіті походить зі сторони Славян —варто би розслідити скілько з тих 70 проц. припадае на самих Русинів і о які провини розходить ся. Таку саму статистику вартоб дістати і з других повітів. — Ред.

Допись.

Lethbridge, Alta., Canada.

У нас страйкуе тепер більше як 500 майнерів. Але й маемо щось дванайцять скебів, котрих стережуть полісмени і ведуть їх до майн а з майн домів. Усі насьмівають ся з них, а як ідуть то звонять до них у старі бляхи, а жени виходять з гавзів і котра дещо мае в руках, чи воду чи помиї чи що, кидають на них. Раз оден такий скеб не міг був вже витримати і як провадив його полісмен що їхав на кони, то вхопив ся за стремена, скочив на коня і так разом з полісменом утік. Деякі з них опамятали ся і перестають бути скебами, кидають роботу і пристають до юнії. Межи скебами нема ні одного Русина, ані також Словака, ані Італіяна, лише Мадяри і Шкоти. Тож і дальше так тримайте ся Русини і з иньших плейсів, не приставайте ніколи до скебів если де вибухне страйк, бо так само нанесете собі встиду як ті Мадяри і Шкоти. Ніколи не враджуйте свого брата-товариша.

Петро Лакуста.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
HE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза", виходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$ 00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу" через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ, а россійскй Украинцѣ через Книгарню „Кіевскои Старины" Безаковска 14, Кіевъ.

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або через ексиресовый, або почтовый money order (моня ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вôдъ почтаря або агента на ексиресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Кто хоче, щобы его адресъ змѣняти мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Про жертвы на Боевый Фондъ.

До сеи поры зôбрано на Боевый Фондъ не богато, всего около 100 доларôвъ, але ся сума сама про себе зовсѣмъ нѣчого не говорить. Всюды збирають ся горячково жертвы на Боевый Фондъ. Збирають при хрестинахъ, сходинахъ, мітингахъ. Братства, котрй мають патріотичныхъ урядникôвъ, радять дати вôдъ себе певну суму грошей на сю гарну цѣль, ходять осôбнй колекторы и колекторки та по домахъ збирають. Русины околицѣ питсбурскои рѣшили зôбрати мѣжь собою 1000 доларôвъ. Русины ню-йоркскои околицѣ также збирають по домахъ жертвы, такъ само збирають жертвы въ Виннипегу, Канадѣ, и по другихъ мѣсцевостяхъ. Сподѣватись належить, що и священики по церквахъ зберуть дещо. Усѣ тй жертвы до сего часу не оголошенй, але коли зôстануть оголошенй, сподѣемось, що зроблять они поважну суму.

Ввиду того, не вôдъ рѣчи буде мабуть, звернути увагу и тихъ що жертвують и тихъ що збирають жертвы на одну вельми важну рѣчь, а именно: На чіи руки посылати тй жертвы тутъ въ Америцѣ, а на чіи руки въ краю. На думку пишучого сй стрѣчки всѣ жертвы зôбранй на Боевый Фондъ въ Америцѣ, повиннй-бъ бути пôсланй посередно чи безпосередно на руки тутешного Народного Комітету, божъ Народный Комітетъ на се є. Колижь ходить о питане на чіи руки Народный Комітетъ повиненъ бы пôслати зôбранй грошѣ до краю, то я вôдповѣвъ бы, що на руки Екзекутивныхъ Комітетôвъ тыхъ партій рускихъ въ Галичинѣ, якй ведуть борбу о загальне выборче право. Такихъ Комітетовъ въ Галичинѣ є три: Комітетъ національно-демократичнои Партіи, Комітетъ партіи радикальнои и Комітетъ партіи соціялістичнои, отже кождому зъ тихъ трехъ Комітетôвъ повинна бути послана часть зôбраного фонду. Чому? Тому, бо разъ, мы Русины американьскй не маемъ права мѣшатись въ галицко-рускй мѣжпартійнй справы; друге тому, бо всѣ три згаданй партіи ведуть теперѣшну борбу солідарно, доказомъ чого велике вѣче у Львовѣ; трете тому, бо не кожда партія однаково сильна въ кождôмъ окрузѣ краю, значить, даючи всѣ грошѣ одной лишь партіи, мы тимъ самимъ кривдилибъ тй округи, въ якихъ дана партія не мае переваги — а наша симпатія повинна бути для всѣхъ, для загалу руского народу въ Галичинѣ; четверте тому, и се мабуть найважнѣйше, що, о скôлько знаемъ, такого роздѣлу фондôвъ жадають собѣ тй, що дають грошѣ, а они въ першôй мѣрѣ тутъ мають голосъ, мѣжь тимъ якъ Народный Комітетъ мае лише сповнити волю жертводателѣвъ.

Що до роздѣлу фондôвъ, то на мою думку фонды повиннйбъ бути роздѣленй мѣжъ три згаданй Комітеты по рôвнôй части.

Наконецъ ще два слова: Фонды требабъ вôдосла ти до краю скоро лише буде полагоджене питане про ихъ подѣлъ. Не треба бы такожь чекати ажь збересь велика сума, але зôбране вôдсилати сейчасъ, бо два разы дае, хто скоро дае.

Посылаючи грошѣ, требабъ положити на серце кождому комітетови дотичнои партіи, абы грошѣ присланй вôдъ Русиновъ зъ Америки уживати въ першôй мѣрѣ на запомогу для страйкуючихъ селянъ та робôтникôвъ — а ажь такъ на такй цѣли, якъ вѣча, література и таке инше.

Пожаданымъ було бы, абы въ сѣмъ дѣлѣ забрали голосъ шановнй читачѣ и абы при помочи дискусіи можна було чимскорше прийти до певного и остаточного заключеня дотычно повысше порушныхъ справъ.

Моя „рация".

Мені нераз доводило ся балакати з рускими людьми ріжної інтеліґенциї про те, як мае бути редаґована руска газета а головно „Свобода" для руских людий в Америці. Я звичайно старав ся спорити з подиноками людьми і боронити своїх поглядів та опісля, коли побачив, що кілько людий тілько поглядів, я стояв усе зі своїм позаду а лише слухав других. Тепер, коли того наслуханого набрало ся у мене повна пачка загадав я поділити ся з тим усім з читателями „Свободи" най они розміркують чия правда.

„Свобода" поміщуе нераз якусь байку, мовляв, най она розцікавить і розбавить тих, що ще не привикли до поважнійшого думаня. Сейчас зачинають критикувати. І так, одні говорять: „Що він собі гадае той редактор? Він думае, що ми смаркаті діти, щоби мали забавляти ся байками? Чому того або сего не надрукуе." А другі кажуть: „Тепер „Свобода" файна — е що в ній почитати". Инші кривлять ся і кажуть: „Той редактор цілком не розуміе наших людий. Йім треба релігійних статий, їм треба духовної поживи." А ще инші нарікають, що „Свобода" за мало поважна, за мало поміщуе научних річий. А ще инші кажуть, що „Свобода" за поважна, за суха, не для нашого народу. Ну і так дальше аж до безконечности. Хто з тих усїх критиків мае рацию? Щоб на те відиовісти я розкажу вам одну цікаву історию.

Був собі один лепський „скваер", котрий, як знаете, судить розличні справи наших люлий. Одного разу посварило ся двох людий а що не могли погодити ся між собою, заскаржили ся до „скваера". „Скваер" визначив термін на другий вечір на означену годину. Та перед терміном оба спорячі придумували, яких би то ужити способів, щоби справу виграти. І придумали. Кождий з них загадав пійти до „скваера" до хати, щоби ему там виложити свою невинність. Приходить один з них, най зветь ся Іван, до „скваера" а той проходжуеть ся по комнаті з заложеними в зад руками. Іван розказуе як то було, як він посварив ся з Фецьом, як потому вийшло, що всему винен Фецьо а не він Іван. „Скваер" слухае терпеливо а опісля надсталяе руку і каже: „Дай доляра, ти маеш рацию." Іван відійшов утішений. Приходить Фецьо і теж з его оповідання виходить, що не він а Іван завинив. „Скваер" вислухав і его терпеливо, надставив руку і каже: „Дай доляра, маеш рацию." Фецьо вийшов утішений, що виграе справу. Тому всему прислухувала ся в другій комнаті жінка „скваера". Она вийшла до свого чоловіка тай каже: „Бій ся Бога, чоловіче, деж у тебе совість? Від одного взяв доляра і каже, що мае рацию і від другого; як же ти їх будеш завтра судити?" „Скваер" не надумуючись довго, простягае до жінки руку і каже: „Дай доляра, бо і ти маеш рацию."

Такі самі рациї чи там правду мають ті всї гуртки, котрі бажають собі, щоб газета була редаґована по їх масли. Возьмім же тепер для кого е видавана „Свобода"? Йії відбирають слїдуючі люди: цїлком неписьменні, такі що вміють лиш друковане читати, такі, що вміють читати латиньскими буквами, такі, що вміють ледви читати друковане і писане; такі, що досьвідом чи початковими школами розвинули свій сьвітогляд і так звані інтеліґенти. Після того поділу не можна ділити розвою умислового і смаку читаючих чи слухаючих читаного, бо імя ему леґіон. Скажіть же тепер, чи можлива річ, щоби газета вдоволила тих всїх нараз? Не можливе тай задачию газети не е вдоволяти чи там догоджувати забаганкам чи особистим смакам когонебудь, бо газета не дівчина з улиці. Задачею газети, от як приміром „Свободи", е: подавати новини краю і сьвіта, розяснювати темні місця на житеві справи народу чи народів, стояти на сторожи правди і справедливости та побуджувати людий до читаня чи думаня. Помиляв би ся той хто би думав, що той хто читае газету буде вже цілковитим мудрцем; буде знати Бога, сьвіт і людий. Ні. Газета добра не така, що очернюе других, а така, що дае чоловікови товчок, піддае ему гадку а ти, як хочеш все те мати чого жадаеш від газети, хапай за книжку. В книжках знайдуть заспокоене ті всї про котрих я згадав на початку статї, що невдоволені з газети. В книжках знайдеш байки, котрі тебе будуть цікавити а як ти почуеш в собі, що ті байки не вдоволяють тебе, то підеш до других книжок і т. д. аж дійдеш до певного розвою свого розуму. Хочеш житя сьвятих — знайдеш се в книжках а забажаеш вглубляти ся дальше в релігійні справи і на се суть книжки. Хочеш глубокої поважної науки і те знайдеш в книжках, одним словом газета, а ще до того руска газета в Америці, дае тілько цьвітку понюхати а хто хоче насити ся красою ріжнородних цьвітів і нанахати ся ними до схочу, той мусить піти до цьвітника, до бібліотеки. Тоді кождий побачить, що те, чого він хотів передше від газети тепер видасть ся ему сьмішним і дитинним, а другий, котрий випередив его в науці уважати буде его погляди неакуратними і т. д. Помимо тих ріжнородних поглядів, людий не виходить, щоб один другого уважав за низшого від себе або ворогував против него, так як не повинен ворогувати батько против своїх кількох ріжнолітних дітий ані ті поміж собою не повинні ворогувати. Діти повинні доганяти в науці одно другого.

Ось така моя рация.

Ст. Макар.

Старый проектъ переробленый на новый ладъ.

Незавидне положене греко-католицкихъ Русинôвъ въ Америцѣ дало причину до рôжного рода плянôвъ, проектôвъ, „акцій" — але усѣ они пôшли, такъ сказати, псу на чоботы. Хто усему тому виненъ — не тутъ мѣсце говорити. Послѣдною „акціею" бувъ Конгресъ, якій недавно вôдложено на „по Свята"... Теперь Одинъ (псевдонімъ) пише въ „Правдѣ", що ввиду сего, що справа Конгресу „заштапована" въ наслѣдокъ пресіи мадярского уряду и гр. кат. угорскихъ епископôвъ на тутешныхъ угор. попôвъ, и ввиду того, що мадярскій урядъ предложивъ вже Римови трехъ кандидатôвъ на гр. кат. еп. въ Америцѣ, мѣжь якими е на першôмъ мѣсци о. Годобай — галицкй священики безъ огляду на партію повиннй зробити злуку зъ тими угорскими священиками, що не мають намѣру вертати на Угорщину и разомъ взятись до упорядкованя справъ тутешнои гр. кат. церкви.

Якъ бачимо, проектъ сей се стара пѣсонька „Миръ вамъ братя", пôдъ нуту якои сходились колись тутешнй гр. к. священики до Филадельфіи, Па., створили навить „Общество священниковъ", яке такъ скоро и соромно упокоилось и т. д. Не помилимось також мабуть, сли скажемо, що авторъ сего проекту се нѣхто иншій а лишь той самъ о. Обушкевичь, що свого часу такъ падькавъ, що Русь американьска роздѣлена на „анатомы"...

Щобъ сей проектъ не заснѣтивъ ся, якъ и давнѣйшій, а увôйшовъ въ жите — о. Обушкевичь готôвъ цѣлкомъ усунути ся (що за великодушнôсть!), думаючи, що его особа стоить каменемъ преткновенія до згоды.

На жаль, оно такъ добре не есть, щобъ черезъ саме усунене особы о. Обушкевича*) вже можна привести до ладу усю справу. Справа далеко бôльше замотана якъ бы на першій поглядъ выдавалось. Навить еслибъ удалось всѣхъ галицкихъ и угорскихъ священикôвъ зôгнати пôдъ прапоръ „Миръ вамъ братя", то ще остане нерѣшенымъ питане, що они малибъ робити? Боронити правъ своеи церкви, скажете. Але передъ кимъ? Передъ мадярскимъ урядомъ и Годобаемъ, якъ хоче о. Обушкевичь, чи передъ айрискими бискупами, якъ се робили декотрй? Отже анѣ одно, анѣ друге, анѣ трете на нѣчо не здасть ся, бо и вмѣшуванеся мадярского уряду и о. Годобай и айрискй бискупы — усе те лише парости того самого дерева. Зôтнешъ однй, то выростуть другй, и такъ довго те саме будетревати, доки не зрубаешь та не выкорчуешь цѣлого дерева. Та до сего поки що нѣхто зъ гр. католицкихъ священикôвъ не бере ся. Они думають, що можна зъ кимъ небудь воювати не будучи приготованымъ на удары зô стороны противника, и передъ закôнченемъ борбы зъ нимъ за оденъ стôлъ сѣдати. Нѣчого подôбного въ цѣлôмъ свѣтѣ не було и не буде.

Або сей протестъ противъ мадярона епископа, (якій правдоподôбно скоро буде поставленый) — чи мае яку рацію? Зъ боку поглядôвъ церкви католицкои не мае жадной. Церковь католицка не признае жадныхъ народностей и если теперь жадае, щобъ греко-кат. слухали епископôвъ римскихъ, то тимъ бôльше буде жадати, щобъ слухали греко-католицкого. И мусять слухати, сли не схочуть знайтись поза воротами гр. к. церкви; мусять слухати ще и тому, що самй корили свои головы передъ айрискими бискупами а навить помагали имъ впрягати въ ярмо тихъ, що не навчились чи не хотѣли у нѣмъ ходити.

*) „Одинъ" помилясь думаючи, що особа о. Обушкевича стоить на перешкодѣ до згоды галицкихъ священикôвъ зъ угорскими. Проти особы о. Обушкевича, о скôлько знаемъ, нѣхто нѣчого не мае а лише проти его роботы. Якъ довго о. Об. вѣривъ въ „се", ы, ъ, ѣ и другй твердорускй святощѣ, але не нападавъ нѣкого — такъ довго все було all right. Колижь опôсля о. Обушк. при помочи своихъ довѣреныхъ людей, заложеною нимъ „Правды", айрискихъ бискупôвъ и другихъ средствъ ставъ нищити „украинцôвъ", тодѣ допера выкликавъ загальне оборене проти себе.

Часы пôвсредствъ, домашныхъ лѣкôвъ, часы коли лунала и мала свое значѣне пѣсонька „Миръ вамъ братя" проминули и не вернуть нѣколи. Теперь повсюду лунае громова пѣсня „До бою!" И хто задля слабости нервôвъ чи другои причины не годенъ еѣ завести та йти за еѣ голосомъ, некай лѣпше сидить тихо, не вôдгрѣвае вже скислои кашѣ и чае воскресенія мертвыхъ...

Люде енергіи, пожертвованя и працѣ — добудуть цѣлый свѣтъ — а рабамъ лишь у ярмѣ ходити...

Непорозумѣне.

Оденъ інтелігентный Москаль жалуесь намъ, що въ Америцѣ нема товариствъ, якибъ запомагали еміґрантôвъ, вышукували имъ роботу и т. и., а е лише товариства, що принимають и дають запомогу тимъ людямъ, якй вже мають и роботу и грошѣ. Вказуе также, що пр. Жиды те все роблять для своихъ землякôвъ, чомужь отже и мы не моглибъ сего робити. Д. дописуватель въ дечому правъ, але не у всѣмъ.

Передовсѣмъ маса нашихъ еміґрантôвъ се робучій народъ а не інтелігенты. Тикій робучій чоловѣкъ ѣде тутъ звычайно на певну адресу, до свого родака або знакомого, якій нимъ зразу опѣкуесь и роботу помагае шукати. Отже ро-

бучій чоловѣкъ не приходить тутъ безпомôчный. Друга рѣчь, коли прийде чоловѣкъ інтелігентвый, якій не привыкъ и не вмѣе фізично працювати. Такому тутъ приходить неразъ дуже скрутно, бо навѣть хочь бы мавъ и знакомыхъ, то дуже тяжко знайти, тимъ вôдповѣдну роботу ему бôльше, що Американцѣ мають досыть своихъ інтелігентныхъ робôтниковъ а знане англійской мовы не обходно потрѣбне. Значить, опѣка и помôчь въ початкахъ потрѣбна передовсѣмъ інтелігентному а не чорноробучому іміґрантови, але зважавши, що нашй товариства складають ся переважно зъ робôтниковъ, не можна жадати, щобъ они вспли зъ помочею інтелігентнымъ іміґрантамъ, якихъ такъ мало приходить, и котрй въ силу обставинъ конець концемъ мусѣлибъ ита працювати мѣжь чужими а не Русинами.

Правда, нашй братства и організація моглибъ немало доброго зробити и для своихъ членôвъ робôтниковъ через зъорґанізоване бюро працѣ, але на те треба бôльшого розумѣня справы и капіталôвъ. Сама добра воля тутъ не выстарчае. Жидôвъ зъ Русинами нѣякъ порôвнувати не можна. Они мають грошѣ и впливы, якихъ Русины нѣколи не будуть мати.

Чи буде страйкъ?

Вже колька день засѣдае въ Индіянаполисъ комісія майнеровъ и компаністôвъ вôдъ мягкого угля и нѣякъ не годна дôйти до якогось порозумѣня. Майнеры домагають ся старои платнѣ, 90 центôвъ вôдъ тоны угля, яку брали 2 лѣта тому назадъ, але компаністы, крôмъ заходно-пенсилвенійскихъ и деякихъ въ Илінойсъ, нѣякъ не хотять на се пристати. И сходять дни за днями, перешло 1000 делеґатôвъ гайнуе часъ у Индіянаполисъ, а Субота, день 31 Марта, коли кôнчать ся старй контракты за плечима. Нѣ одна сторона не хоче перервати переговорôвъ, щобъ не стягнути на себе ненависти загалу въ разѣ страйку. Ходять поголоски, що цѣла справа буде вôддана до рѣшеня мировому судови, до котрого компаністы выберуть одного члена, майнеры другого, а президентъ Рузвелтъ назначить третого. Найскорше однакъ буде мабуть вдаесь такъ, що въ рôжныхъ дистриктахъ компаністы позаключають зъ майнерами осôбнй угоды; въ сей спосôбъ упалабъ повага юнія, о що якъ разъ компаністамъ дуже ходять.

Ситуація при твердôмъ углю не змѣнилась. Компаністы згодились ще разъ обговорювати справу зъ майнерами, але понеже Мичель и другй урядники занятй теперь въ Индіянаполисъ, то и не могуть мати мітинґу въ компаністами твердого угля передъ 1-имъ Апрѣля. Здае ся, що зажадають, абы тй самй условія працѣ, якй обовязували до теперь, тревали ще будай до Юнія с. р., щобы могли мати часъ порозумѣтись. Компаністы заявляють, що еслибъ дали майнерамъ пôдвышку о 10 центôвъ, то мусѣлибъ пôднести цѣну угля о $1.20 на тонѣ.

Выгляды на мирове полагоджене непорозумѣнь е, але непевнй Компанія лагодять ся всюды до страйку, не знати лише, чи на серіо, чи лише, щобы страшити майнерôвъ.

Де маєм себе шукати?

Попала мені раз одна часопись в руки, в котрій був поданий спис народів Сполучених Держав з 1900 року. Дуже мене здивувало, що в списі тім не найшов я ні згадки про нашу народність. І так загальне число населення С. Д. подане було на 1 міл. 303 тис. з чого зі славяньских народів припадало на Росиян 424 тис., на Поляків 363 тис., на Чехів 152 тис., а про нас ні чи чирк, а за те якихсь „Австрияків" подано на 226 тис. Чи не скрито гу нас, під тим назвиском? О скільке мені здаесь, то не далеко буду від правди, коли так кажу, бо в Канаді звуть еміґрантів пісьля назви провінції з котрої приходять, а ту пісьля назви держави. І сказати Американинови „я Русин" (Ruthenian), то він зараз готов спитати ся: „звідки приходиш, з Африки, чи з Азії"? І неоден американьский „учений" готов шукати нас десь по Сагарі, Арабії або в Гімаляях.

І ми не знані американьскому сьвітови, бо нас зовуть то Росиянами, то Галичанами, то Австриякамя, то Волохами (з Буковини) або Венґрами, а назва „Русин" знана тілько нам самим. Хто сему винен, чи не ми самі? Як запитае хто чоловіка нашого: „Що ти за оден?" — то він не скаже „Русин", а „Австрияк", або „я, в Австриї". Ну і з того вже і „Австрияк", а в Канаді знову „Галичанин" (Galician), а „учений" американьский, складаючи історію кольонізації Спол. Держав і Канади признае, що „Austrian" а „Galician" то уже „different nation" і видасть цілком иншу опінію о одних і других. А ми собі з сего вічо не робимо. Приміром цікавий осуд можна найти в історії Канади о „Ґаліціянах" в підручнику шкільнім, де порівнуе „Ґаліціянів" до найнисших народностий що до культурности, під всякими взглядами, і з сего учать дітвору шкільну. І не дивниця, що вже тепер денеколи можна бачити результат таких історій, бо коли чоловік наш іде улицею, то дітвора шкільна, кидаючи снігом, кличе за ним „dirty Galician". І се правдиве — я сам був наочним сьвідком сего в Канаді. Не то дітвора, і „інтеліґенція" канадійска часто кракае так в „Free Press" та в вишних часописях. Навіть лучив ся раз такий цікавий факт: Поліція дістала в руки одного піяка, Англика, та він, не хотячи соромити своеї народности, на питаня, що він за оден, відповів: „Ґаліціян". Ну, і тоді ча сописи давай знова ревіти: от які сі „Ґаліціяни". Так отже і виходить те, що і каже наша пословиця: „сама міх дре і квичить". Але чи стараесь хто з наших інтелігентів збити се, спростувати? Кричуть, — то най собі й кричуть, най безчестять нас. Правда, послідними часами можна уже почути деколи протести проти сего, алеж вони такі слабонькі і все від поодиноких осіб, а ту треба щоб увесь нарід запротестував.

Преціњ і ми е людьми і маемо людке чуте і відчуваемо може краще, як Англик. Чи був межи нами коли такий случай, як те „многоженьство" Гоха, котрого недавно повішено? Або подибуемо де більше мордів як між цівілізованими Американами? Таж в самім Чікаґо день в день більше ріжуть себе, мордують, рабують і судять, як у нас в Галичині за оден місяць...

Так чогож ми себе встидаемо ся та боімо ся себе назвати перед Американами своім іменем? Чому так байдужно дивимо ся на себе? Чому вже раз не стараемо ся пізнати самих себе? Чи ми не маемо того самого права до житя, як другі народи? Таж от і там вже навіть — під кнутом Всхідного Царя, і там вже навіть прозріли наші братя і пізнають себе і буйний вітер розносить по всій Україні грізний імн до волі — убитої колись Петром-катом а погребаний ледачницею Катериною... А коли нас судьба загнала ту в далекий край, за океан, то чиж вже нам і вирікатись тому своїх в старім краю, і імени свого і міняти свій нарід за чужий. Ми раді-б назвати себе вже і Англиками, а ні, то принаймій хоч „Австрияком" або „Ґаліціяном", або „Рошенъ". Та щож нам такей дала Австрія або „Ґаліція" або Росія? Що лучить нас з ними? Чиж се, що Австрія віддала нас на жир польско-галицкій шляхті і тепер друть з нас обое послідну шкіру?.. Та каже неоден: „Я австрияцкий вояк! Служив в війску цісареви!" А на щож ти брате служив в війску цісаревя? На кого точив ти шаблюку? На кого носив карабін? Чиж не на батька і брата свого? Чиж як твій батько і брат, там в старім краю, не хотіли робити на пана за жебрачих 15 центів на день, і кинули ту роботу і вхопили ся страйку — чиж не казала тобі тоді на них стріляти? Ти „цісарска дитина", кажеш ти нужденна. [illegible] дитина! Ба — ні, ти й „руска" дитина! Цар-батюшка не дасть згинути „нашим братям". А кільком то вдалось і ще гине і гине наших братів з ласки того „царя-батюшки"? Знайшлисьте собі опікунів-батьків! Найбільших дуків і найбільших другів московских і польских панів! Так як би то австрийский цісар і московский цар не виссали були, як ще були щенятами, з грудей їх матери: кривди людкои — ненависти і злоби до робітних людей. Бож кілько то крови і житя робучих людей коштувало все, нім хоч що видерло ся їм з їх пажерливих рук!

Не гріла і не гріе нас ні Австрія ні Росія і не они повинні бути для нас нашим ідеалом. Самі ми повинні стати паном в своїй хаті! Не над Дунай і зимну Неву, не до Відня або до Петербурга і Москви повинні ми взлітати в наших мріях, а на широкі простори сонашної України, над береги Чорного моря і Славутиці Дніпра, над Дон і рвучий Син. І ніколи не сьміє завмерти в наших устах слово — Русин-Українець. Во се наше імя і сего імени ніколи не вільно нам вирікатись! Не „Австрияк", і не „Ґалішен", і не „Рошен", а все і все Русин Українець, син українськоі землі!

Павло Шпікула.

Листъ изъ Старого краю

Виборча реформа

до австрійського парляменту із сфери обіцянок почала в кінці переміняти ся в дійсність. 23 лютого президент мінїстрів барон Ґавч предложив парляментови правительственний проект, а 6 марта почала ся в парляменті дискусія над тим проектом.

Як виглядае правительственний проект у загальних рисах, вже було подано в »Свободі«. Опирае ся він на засаді загального, тайного і безпосередного голосованя, з задержанем нерівности. Вправді зносять ся курії і в однім окрузї виборчім всі разом — пан чи робітник — вибирають одного посла, але не в кождім краю і не в кождім народі голос одного виборця мае таке саме значіне. І так у Німців припадае оден посол на 40.000 мешканців, у Італійців на 50.000, у Словінців на 55.000, у Хорватів на 60.000, у Чехів і Румунів на 70.000, у Поляків на 78.000, а у Русинів на 113.000. З того видно, що виборче право властиво не е рівне, бо на приклад 78.000 польських голосів мають таке саме право як 113.000 руських голосів.

А тепер подивім ся на Галичину. Вона поділена на 18 міських виборчих округів, з яких кождий вибирати-ме одного посла, і на 35 сільських виборчих округів, із яких кождий вибирати-ме по 2 послів. В сільськім окрузї голосоване буде відбувати ся так, що кождий виборець голосуе на одного кандидата, а котрий кандидат дістане більше як одну третину голосів, той уже буде вибраний послом. Се правительство зробило для того, аби Поляки в східній Галичині могли вибрати в деяких округах, де Поляків і Жидів е більше як одна третина, свого посла. Правительство рахуе так, що з 18 міських округів вийде 18 польських послів, з 16 сільських округів західної Галичини 32 польських послів і з 11 сільських округів східної Галичини 11 польських послів; руських послів мае бути 11 з по висших 11 округів східної Галичини і 16 з решти, т. е. з 8 округів східної Галичини. Значить, правительство рахуе, що Поляки в купі з Жидами зможуть в 11 округах східної Галичини вибрати по одному своїх послів.

Правительственний проект, як видно з повисшого, кривдить Русинів, признаючи їм тільки 27 мандатів. Русинів е в Галичині 43 проц., отже належало б ся їм і 43 проц. мандатів, т. е. 38, а тимчасом правительство признае їм тільки 27 мандатів, т. е. 31 проц. Сего покривдженя доконано в той спосіб, що 1) всіх Русинів по міських округах віддано на поталу Полякам і вони не зможуть вибрати свого посла, 2) руські околиці на границї межи східною і західною Галичиною прилучено до західно-галицьких (польських) сільських округів і вони також не зможуть вибрати свого посла, 3) в західній Галичині пороблено сільські округи богато меньші, як у східній, так що в західній Галичині оден посол припадае на 73.528 мешканців, а в східній на 113.226 мешканців, 4) Полякам у східній Галичині признано два рази таке виборче право як Русинам, бо на приклад на 100 виборців 34 Поляків мають таке саме право вибрати собі одного посла, як 66 Русинів.

Значить, правительственний проект не е злий у своїй основі, тільки Русинів кривдить на користь Поляків. І тому руські політичні партії не виступають против того проекту в цілости, тільки хотять его поправити в тім напрямі, аби пороблено такі сільські округи в Галичині, щоб кождий округ вибирав лиш одного посла, та аби виборчі округи і в східній і західній Галичині були рівні.

Хоч правительственний проект так кривдить Русинів на користь Поляків, то Поляки все ще невдоволені. Вони хотілиби, аби Галичина дістала ще більше мандатів та аби галицькі мандати були розділені так, щоби Русини дістали з них не більше, як одну четвертину.

І в парляменті підчас дискусій над виборчою реформою виступив дуже остро протав правительственного проекту презес „Кола польського" граф Войцех Дзедушицкий, заявляючи, що „Коло польське" буде против того проекту, хиба що Полякам вдасть ся ще щось виторгувати для себе. Найновійші вісти такі, що правительство хоче дати Полякам ще пять мандатів, аби їх зацитькати.

Загалом доля правительственного проекту залежить у великій мірі від „Кола польського", яке е найбільшим клюбом у парляменті і мае сильних союзників. Тому справедливо заявляють руські політичні партії, що коли б виборча реформа впала або була змінена ще більше на некорисоть Русинів, то руський нарід звернеть ся у своїй боротьбі против тих, чиї інтереса заступае „Коло польське", т. е. против польської шляхти.

З визначнійших послів забирав доси в дискусії голос також провідник австрійської соціяльної демократії Др. Віктор Адлер. Він заявив, що правительственний проект повинен стати законом, тільки треба в нім поправити те, що вийшло би на некорисоть робучого народу. Др. Адлер відповідав також на виводи Дзедушицкого, заявляючи, що коли правительственний проект кого кривдить, то певне не польську шляхту, а радше руських селян.

Про дальший хід дискусії донесу в своїм часї; нині лише додам, що до голосу записало ся 105 послів за проектом, а 100 против нього, значить, дискусія потягнеть ся досить довго. По дискусії проект піде під наради окремої комісії. В парляментарних кругах загалом така думка, що правительственний проект перейде і стане законом, тільки комісія пороблть у нім ріжні зміни на некорисоть робучого народу. Але і з такими змінами — думають опозиційні народні посли — буде се великий поступ у порівнаню з теперішним виборчим законом, бо все таки не буде курій і кождий — хлоп чи пан — одного вибирати ме посла, і не буде правиборів із їх шахрайствами, тільки кождий буде відразу вибирати посла.

12 марта 1906. *М. Л.*

— Звертаемо ся зъ просьбою до всѣхъ нашихъ Дописувателѣвъ, щобы свои дописи писали коротко и читкимъ письмомъ, щобъ мы могли прочитати тй дописи. Рôвножь просимо писати усе лишь на одной сторонѣ, а другу сторону картки лишати чистою, незаписаною.

Ред. „Свободы"

Збирайте жертвы на Руский Нар. Фондъ

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель } КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

Головный секретарь } С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ } АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто председатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря ....Иос. Кульчицкій BALTIMORE, Md.

Заст. касіера ....А. Янковичъ MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій.............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ.....................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока.................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.
Ив. Сенько..................Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко............Mc Adoo, Pa
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій..............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ................Mt. Carmel, Pa.

Головный організаторъ:

о. Н. Подгорецкій Box 543, South Fork, Pa

Вступайте до Союза!

„Союзъ" — одинока руско народна організація въ Америцѣ.

Принимае членовъ **вôдъ 1 року до 45 лѣтъ жятя.**

Вступне после лѣтъ.

Мѣсячне вôдъ 25 до 70 центôвъ на мѣсяцъ.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $600.00,
Посмертне за жѣнку $300.00,
Посмертне за дѣти вôдъ 15.00 до $300.00,
Въ разѣ утраты: а) обохъ очей нôгъ або рукъ $600.00,
б) одной руки або ноги $200.00,
в) одного ока $100.00,
Сли отецъ родины въ шпиталі божевôльныхъ, Союзъ платить що року родинѣ $100.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатися также до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачѣ до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money order-ахъ або чекахъ выписуе ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылае ся до Голов. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опôсля вôдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретар.

Ч. 790. КВІТЪ $200.00 на двѣ ста доларôвъ, котрѣ п. Михаилъ Вархола отримавъ яко надзвычайну запомогу за утрату руки зъ Головнои Касы Руского Народного Союза в Америцѣ.

New Florence, Pa. 22 Марта 1906
Иванъ Вархола,
Свѣдки { Тимко Мадийчакъ, Стефанъ Хохла

Вôдъ мѣсцевого Уряду Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Васко Баранъ, предс.,
Андрей Гефертъ, секр.

Ч. 770. КВІТЪ $300.00 на триста доларôвъ, котрѣ опѣкунъ п. Михаилъ Крохта отримавъ яко сиротску часть по Цѣхонь Стефанѣ въ Головнои касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Jessup, Pa. р. 1906.
Михаилъ Крохта
Свѣдки { Иванъ Сенко, Петро Креницкій

Вôдъ мѣсцевого Уряду Руского Нар. Союза въ Америцѣ.

Демко Хованецъ, предс.,
Михаилъ Агустъ, секретарь.

Ч. 787. КВІТЪ 85.48 на вôсѣмдесять и пять доларôвъ 48 центôвъ, котрѣ п. Константинъ Деминъ отримавъ яко посмертну запомогу по Гнату Риджикъ зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Carnegie, Pa. дня 22 Марта 1906
Константинъ Деминъ,
Свѣдки { Динозій Астрабъ, Андрей Слабикъ

Вôдъ мѣсцевого Уряду Руского Народного Союза въ Америцѣ. в. 55.

Антонъ Астрабъ, предс.,
Гр. Кульчицкій, секр.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ВІДОЗВА.

Братство сьв. Володимира в Ню Йорку відділ 108 Р. Н. Союза приймає в місяцю марті нових членів до братства без вступного. Дорогі братя Русини! Хто ще з вас, в Ню-Йорк не належить до жадного братства нехай прийде до нас а ми приймемо його як рідного брата. Оплата не велика 35 центів місячно, та за ті гроші дістанете кождий, если захоруєте, 5 доларів що тижня запомоги і доктора. Братя Русини не жалуйте тих пару центів на місяць — бо як чоловік здоров і робить то що значить для него тих пару центів? Таж нераз богато більше пійде на дурниці і ніхто не може знати що його чекає. Тож не кажіть дорогі братя, що ще маю час і не відкладайте се на пізнійше а вступайте зараз численно до Братства і „Союза". В єдности сила! Мітинги відбувають ся кождого місяця перед першім в суботу, при 5 улиці число 509 в Ню-Йорку.

І. Притула, предс.
Й. Сусідка,
А. Шережета.

ПОВІДОМЛЯЄ СЯ

всіх членів Братства Сьв. Ап. Петра і Павла В. Р. Н. С. в Ансонії, Кон. і дооколичних, як: Дербі, Шелтон і Сіймор, що місячні мітинги будуть відбувати ся кождого місяця в остатню суботу перед першим вечером точно о 7-ій год.

Я. Рогач, секр.
6 May Str., Ansonia, Conn. 10-11

ВÔДОЗВА.

Брацтво св. Володимира въ Elizabeth, N. J. вôддѣлъ 65. Р. Н. Союза, буде приймати новыхъ членôвъ до Брацтва за половину вступного въ мѣсяци Цвѣтню и Маю сего року. Дорогѣ Братя Русины! Хто ще зъ васъ не належить до жадного Брацтва, а мешкае въ Elizabeth, N. J. нехай прийде до насъ, а мы приймемо його якъ рôдного брата. Оплата не велика, тôлько 50 центôвъ мѣсячно, а зъ тыхъ грошей достане кождый членъ въ часѣ слабости 5 доларôвъ на тыждень запомоги. Тожь не жалуйте тыхъ пару центôвъ на мѣсяць. Якъ чоловѣкъ здоровъ и робить, то не забогато на него тихъ пару центôвъ. Не разъ богато больше пôйде на дурницѣ. А нихто не знае де яке нещасте чекае. Тожь не кажѣть дорогѣ Братя, що „ще маю часъ" и невôдкладайте се на пôзнѣйше а вступайте заразъ численно до Брацтва и Союза. Въ єдности сила! Мітинґи вôдбуваютъ ся кождого мѣсяця по першôмъ въ недѣлю въ галѣ въ домѣ число 48 Washington Ave. Elizabeth, N. J.

Андрій Явилакъ, предс.
И. Кухаръ, касіеръ,
С. Боберъ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Братство св. Йоана Хрестителя въ Desloge, Mo. вôддѣлъ Союза 50 буде мати 1 Цвѣтня с. р. пôврôчный мітинґъ. Кождый членъ що не прийде, заплатить назначену кару. На тôмъ мітинґу буде приймати ся новыхъ членôвъ до Р. Н. Союза. После статутôвъ платить ся до Братства дуже мале вступне: до 25 лѣтъ 25 центôвъ, высше 25 лѣтъ 50 центôвъ.

Вôдъ уряду Братства:
Теодоръ Мѣцѣкъ, предс.
Теодоръ Ревакъ, секр.

ОГОЛОШЕНЄ.

Повідомляє ся, що Братство сьв. О. Николая віддія 104 Р. Н. Союза в Перт Амбой, Н. Дж. відбуде свій 3 місячний мітинг 8 Цьвітня с. р. точно о 2. годині пополудни Будуть складати ся рахунки за 3. місяці. Хто з звичайних членів не прийде на час заплатить 25 цнт. кари, а урядник 50 цнт.

За Уряд Братства
Мих. Вавичак, предс.
К. Шкурат, секретар.

ОГОЛОШЕНЄ.

Повідомляємо всіх Русинів в Buffalo і з околиці т. є на Lancaster, West Seneca, Depew, Black Rock, Tonawanda, і Niagara Falls, що дня 1-го Апріля 1906 в пяту нед. сьв. посту відправить ся Богослуженє в церкві сьв. о. Николая на East Buffalo на Central Ave. і Lovejoy Str. Порядок Богослуження такий: о год. 6 в Суботу вечером дня 31 марта слуханє сьв. сповіди через запрошеного до нас одного зі сьвящеників. В неділю рано від год. 7 дальше слуханє сьв. сповіди, о год. 10 сьв. Литургія, проповідь і сьв. Причастіє. О год. 4 по полудни в Неділю вечірня, по вечірни слуханє сьв. сповіди а в понеділок о год. пів шестої служба Божа і сьв. причастіє. Русини місцеві, то є з Black Rock і East Buffalo мають приступити до сьв. сповіди в Суботу вечером, бо в Неділю будуть ся сповідати лем замісцеві.

Николай Букатій, предс.
Іван Тинкович, секретарь.

ОГОЛОШЕНЄ

Повѣдомляємо усѣхъ вôд. 67. Р. Н. Союза, що д. 12. Апрѣля с. р. вôдбуде ся мітинґъ, на котрый усѣ члены маютъ явити ся. Хто бы безъ причины не явивъ ся буде мусѣвъ заплатити 50 цнт. кары, а члены уряду $1.00. На тôмъ мітинґу зложить ся касове справозданє за минулі 3 мѣсяцѣ и буде ся приймати новихъ членôвъ до Брацтва безъ оплати вступного а до Союза якъ статутъ Союза наказуе. Приступайте до Брацтва и до Союза поки часъ, бо якъ котрого покалѣчить або забе, то вже буде запôзно. Початокъ мітинґу о пôвъ до першои по полудни въ гали John Bunga. Просимо точно явити ся.

За Урядъ Братства:
И. Павукъ
М. Кочурь
Ю. Криницкій.

Збирайте грошѣ на Боєвый Фондъ!

ВІДОЗВА
до всіх відділів Сестричного Братства сьв. Ольги в Америці.

Отсим взиваю всі відділи Сестричного Братства сьв. Ольги в Америці, щоби найдальше до 30 днів кождий відділ прислав залеглі місячні вкладки по 5 цент. від кождої Сестри до головної каси на фонд померших. Чеки, або моні-ордери треба виставляти на имя: Eudokia Kalakuka, Treas. (головної касіерки) а посилати впрост до головної секретарки: E. Strutynska. 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J. разом з виказами.

Котра Сестра не платила-б через три місяці з місцевого відділу, та буде вимазана з Братства і стратить всяке право до посмертної запомоги на підставі річної головної Конвенциї Сестр. Братства сьв. Ольги в Америці, котра відбула ся в Bloomfield, N. J. дня 28. Дец. 1905 року.

Е. Струтиньска,
головна секретарка.

Протести.

I.

В кількох послідних числах нюйорской „Правди" помістила редакция сеї казети ряд статий, в яких намагає ся відібрати честь п. Константинови Кирчову, предсідателеви нашого „Союза". Читаючі отсі статі, моглиб прийти до заключеня, що на чолі нашої орґанізациї стоїть людина наскрізь неморальна, без сорому й чести, кандидат до „Іванової хати"... Невже ж справді так оно є?... Побачимо...

Що п. Кирчів заанґажований в справах джерзисітскої парафії, се нікому не дивно. Він же старий парафіянин і щирий народолюбець, тож уважає собі за свій обовязок бороти ся з усякими темними духами, а найпаче з відступниками і зрадниками свойого власного народа. Кому добро своеї парафії лежить на серці, кому справа загальна не є рівнодушна — сей зробить так само і ступатиме слідами п. Кирчова.

Та ми не хочемо мішати ся у внутрішні діла джерзисітскої парафії, хоч до сього мали б ми може трохи більше права від московских найматів... Ми лише поспитаємо „ґаспадінов" від брехливої „Правди", як у їх слівнику називає ся такий чоловік, що тиче свій ніс не в своє діло і який денунциює предсідателя якогось товариства перед членами тієї-ж орґанізациї?... Ану но, скажіть! Чи будете мали відвагу назвати себе по імени?

Щоб не занимати ся довго сею поганою й брудною справою, ми скажемо коротко „ґаспадінам": Пильнуйте свого діла, а до чужого не мішайтесь! Вам здаєть ся, що ви своїми підлими клеветами підкопаєте довіре руского народа до його питомої орґанізації. Школа вашого труду, панове! Кождий чесний чоловік бридить ся з души москвофільскою породою, а ми доживемо ще сеї хвилї, коли то хрунів-ренеґатів показувати муть по музеях як яке антикварічне дрантє...

Коли-б ви були справдішними Москалями, ми шанували б вас так, як шануємо і подивляємо тих, що саме тепер проливають свою кров за щасте і долю своеї вітчини. А ви?... Кого ви репрезентуєте?! Як забажалось служити чужим богам, то чом не станете бодай по стороні тих міліонів нуждарів, визискуваних кровожадним батюшкою-царем і його посіпаками? Та ви не хочете подати руки меншому брату, а дуєте в дуду усяких елементів реакцийних і помагаєте розпинати нещасних робітників, що своїм потом годують розбишаків „з Божої ласки"... Кров тих неповинних на вас і на чадах ваших!... І куди ви йдете і на що туманите простий люд! І ви гадаєте, що зумієте пошкодити в чім небудь нашому „Союзови"? Ви вперед умийте своє власне лице, а відтак будете могли приглядати ся другим...

Ми не дуже то дивуємо ся господинам редакторам, бо се ж мабуть люди, що затратили уже почуте своеї народности, а з тим і почуте власного достоінства; але ми знаємо, що над ними стоїть чоловік, до якого ми будь-що-будь маємо таки крихітку довіря і пошани. До вас отже звертаємо ся, пане Зеньчак-Шмід. Скажіть, чи вам було би приємно, якби хтось задля якихсь там парафіяльних справ нападав на вашу особу яко на голову »Общества« і домагав ся від членів, щоб они спонукали вас зложити перед часом свій уряд?... Скажіть, чи читали ви дотичні числа „Правди", в яких ваші редактори взяли на себе сумну ролю чернителів і чи покивали ви хоч головою, відчитуючи усі ті напасти? А може все те діеть ся на ваше поручене, або за вашим призволом?..

А що скаже на се о. Обушкевич, яко духовний управитель і „покровитель" »Общества« і его орґану?.. Та-ж ви, отче, говорите часто на тему згоди і любови ближнього, чому ж не ужиєте свого впливу і не „заштапуєте" загонистих редакторів? Та хто знає, чи до цілої сеї справи не можна прикласти звісну народну приповідку: „від голова риба смердить..."

Господину Филиповскому радимо із щирого серця лишити нашу орґанізацію і тих людий, що біля неї ґрупують ся в супокою, щоб часом не прийшло ся жалувати нерозважного кроку. Звертаємо вашу увагу, що можете зістати американьским сітізеном скорше, ніж самі того бажаєте...

Шамокін, Па., 12. марта, 1906.

о. Іван Констанкевич, Теодосій Талпаш, Гавриїл Малиняк, Іван Глова, Алексей Шаршонь, Семен Хорощак, Олеснович Матвій, Коледій Михаїл, Данчак Михаїл, Новак Максим, Габура Никифор, Дитубелак Тимко, Льорчак Янко, Кецур Теодор, Копач Іван, Подобінський Стефан, Бобак Цанько, Куранич Петро, Лаворик Михаїл, Козак Іван, Хоронжик Никита, Григорій Бобель, Ярема Атанас, Мерена Николай, Тиханьский Никита, Данчишин Іван, Поляняк Іван, Полянський Ілько, Ревиляк Василь, Олеснович Теодор, Дудра Стефан, Слезин Осиф, Булик Михаїл, Хомяк Павло, Новак Іван, Мудрик Стефан, Дончак Іван, Цьолка Тимко, Ференц Максим, Поляняк Никита, Гуретяк Лука, Верньовский Павло.

II.

Ми, низше підписані протестуємо в імени 45 го від Р. Н. Союза проти нападів зі сторони редакторів і екс-редакторів »Правди«, орґану О. Р. Б. на п. К. Кирчова, яко предсідателя Союза і сподіємось, що гол. уряд О. Р. Б. вгляне в ту справу, та заперечить писаню ріжнородних пашквілів, котрі не лиш обиджають членів Союза, але і понижають орґанізацію О. Р. Б. Думаємо, що кождий здоровомислячий чоловік признасть за слушність, що если лучать ся які непорозуміня місцеві, то повинні залагоджуватись без нарушеня головної орґанізациї. Хоч би навіть напади на п. Кирчова були правдиві, то з того ніяк не можна его нападати яко предсідателя Союза, а тим менче бунтовати членів, щоб жадали его резиґнациї, бо до сего часу ніхто не може знайти ему хиби в виповнюваню свого уряду. Ми члени Союза есьмо вповні задоволені з теперішного предсідателя п. Кирчова і его резиґнациї не жадаєм, а редакторам »Правди« пригадуєм (бо видно, що сего не знають), що то не гарне діло працювати в користь своеї орґанізациї через чернене урядників другої рускої орґанізациї.

Филаделфія, Па., 12. Марта, 1906.

И. Поляк, предсідатель,
С. Мусяла, секретар,
Я. Петрикович, касіер.

III.

Мы, члены братства св. Андрея и члены Р. Н. Союза, вôддѣлъ 66, въ Ню-Йорку, протестуемо противъ нюйорской казеты »Правды«, котра чернить предсѣдателя Р. Н. Союза п. Кирчова, якого мы дуже добре знаемъ, що есть чоловѣкъ чесный и примѣрный и добрый представитель нашои орґанізации Р. Н. Союза. Засѣ вамъ панове вôдъ нашои орґанізациі и вôдъ нашого предсѣдателя — замѣтайте ваше власне смѣте.

Ню Йоркъ, 10. Марта, 1906.

Даніилъ Павликъ, предс.,
Григорій Пиргко, касіеръ,
Павло Зятикъ, секретарь.

Повысше подали мы ще три протесты проти звѣрыныхъ нападôвъ редакторôвъ »Правды« на предсѣдателя Союза п. Кирчова. Больше протестôвъ въ сѣй справѣ не помѣщаемо и не будемо помѣщати, бо вже и тѣ, що були друкованѣ доси, ясно показуютъ обурене членôвъ Союза противъ вмѣшуваня ся редакторôвъ »Правды« въ справы нашои організаціи — отже дальше друковане протестôвъ булоби лише повторюванемъ вже сказаного и безпотрѣбно занималоби у »Свободѣ« мѣсце.

Редакція.

Подяка.

Отсим складаю сердечну подяку усѣм членам Р. Н. Союза за запомогу в сумі 200 доларів, яку мені виплачено за тяжку рану, через уряд Р. Н. Союза відділ 113 в New Florence, Pa. Желаю Р. Н. Союзови як найкрасшого розвою а членам Союза щастя и здоровля на многая лѣта.

Иван Вархола з Берески, пов. Лѣско.

Де є?

Хто хоче шукати своих крайан через нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Де є?

Гриць Паліла, з села Голучкова, пов. Сянок. Выѣхав до Америки уже 4 роки, а був в Jersey City до минулого року; в Jersey City выѣхав и куда не знати. Хто бы о нѣм знав, прошу ласкаво донести на адресу:

Josyf Andrusieczko
100 Essex Str. Jersey City, N. J.

Де є?

Поискую свого шваґра, котрий прийхав перед 8 мѣсяцями до Америки и мав бути десь коло Віннеґу в Канадѣ. Походить зъ Галичины, зъ села Люблинець новый, повѣту Цѣшановского. Хтобы о нѣмъ знавъ, або вôнъ самъ, зволить написати на адресъ:

JOHN FIL
70 Curtis Str Buffalo, N. Y.

Шукає місця

чоловік, літ 34, Русин, обр. грек. кат. з Галичини з села Залянова, повіту Рогатиньского. Має сьвідоцтво з укінченого курсу громадских писарів в Видїлї краєвім у Львові і сьвідоцтва укінчених курсів дяківских. Дякував в Галичинї через 13 лїт і рівночасно учив дітей. Котра руска громада в Америцї потребувала би такого чоловіка … зволить звернути ся на адресу:

Stefan Verhun
128 Road Jamaica Rockaway, N. Y.

Сьмішне.

Агент від асекурації питає:

— Як високо хочете свій дім заасекурувати?

— Ну, та аж до комина!

—

Шпак (що добув годинника і хоче його назад сховати, не могучи потрапити на кишеню): „Ігі, чи бува не загубив я кишені!"

—

Сповідав ся злодій. Піп розпитував про ріжні гріхи. На послідку запитав: „Чи ти небоже не потягнув що?"

„Га, каже злодій, ішов я раз пізненько попри одну хату; дивлю ся на плоті висять шаравари і сорочка, том сорочку взяв, а шаравари лишив".

„Тай не каєш ся?"

„Каю ся щом еще шараварів не взяв".

Афоризми.

Коли-б ми мали бодай половину тільки людий добрих що побожних — сьвіт став би раєм.

В годині скону ніхто не говорить неправди: бо тоді вона справдї не малаб ніякої цїли.

Закон хоронить також честь тих, що еї зовсім не мають.

Найважнїйше педагоґічне питане:

„Як виховувати діти щоб вони були як найменьше подібні до родичів?"

Неодин лютує, не могучи других переконати других, про те, в що не вірить сам.

Маємо любити наших ворогів? Ох, колиб дійшли вперед до того, щоб любили своїх приятелїв!

Богато кличе Бога на сьвідка: вони знають, що він не зложить ніяких зізнань.

Руска Книгарня

продає по цѣлôй Америцѣ руский книжки.

Хто пришле на книжки 5 доларôвъ, то може собѣ выбрати книжокъ изъ нашого цѣнника за 6 доларôвъ, хто пришле 10 доларôвъ може выбрати за 12 дол. и 50 цнт. Тимъ, що замовляють книжокъ на менчу суму якъ 5 дол. не даемо жадныхъ дарункôвъ нѣ проценту.

Ось тутъ подаемо списъ всѣхъ нашихъ книжокъ якй маемо на складѣ:

1) Повѣсти, спѣванники, казочки и штуки театральнй:

Абу Касимовй Капцѣ	30 цнт.	Оповѣдання про заздрых богôвъ	10
Америка	15	О подземныхъ скарбахъ	30
Англійскѣ Казки	15	Поезія Тараса Шевченка	1 дол.
Ася	20	Покуса	10 цнт.
Алѣ Баба и сорокъ розбôйникôвъ	20	Про вôдступникôвъ вôдъ російского православія	10
Богдановъ сынокъ	10	Ноннѣ	15
Боротьба англійскихъ кольоній американьскихъ	35	Подорожь довкола землѣ въ 80 днях	60
Ворожка	10	Подорожь Гуливера до краю Ліліпутôвъ	25
Въ путахъ шайтана	80	Про нутро землѣ	25
Выборъ декламацій	25	Перша помôчь въ наглыхъ выпадкахъ	15
Вôдъ чого вмерла Мелася?	10	Перший горальникъ	15
Вѣкъ нашои землѣ	5	Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Вѣчный Жидъ	15	Религійнй вѣрованя старинныхъ народôвъ	20
Въ глухомъ кутѣ	10		
Где есть скарбъ закопаный	10	Розмова тверезого пянка Василя зъ горѣвкою	5
Гайдамаки	25	Рицарь и смерть	5
Дещо про землю	10	Робінзонъ Крузо	1 дол.
Де-що зъ исторіи російскои православнои місіи въ Америцѣ	10	Русь-Украина и Московщина	50 цнт.
Де-що про звѣрята	10	Руский спѣванникъ	40
Добра порада	10	Свояки	15
Дорога до свѣдомости и Капиталъ и працы	10	Смерть	15
Домашный писарь	50	Сатана въ бочцѣ	10
Думы, думки, коломыйки и пѣсни народнѣ	30	Смерть Олівѣ Бейкала	15
Жидôвска вôйна	5	Сопилка, меньшій	20
Жовнѣръ	10	Сопилка, бôльшій	30
Журавлѣ	15	Судный день	60
Житє св. Отца Николая	10	Сонъ Украинской ночи	75 цнт.
Зубъ за зубъ	10	Словаки чи Русины	10
Захаръ Беркутъ	80	„Слово" ч. 5	15
Зъ рôжныхъ нивъ	15	„Слово" ч. 6	15
Знѣмченый Юрко	10	„Слово" ч. 7	15
Житє, Заробки и организація	10	Сто загадокъ и вôдгадокъ	5
История Московщины	50	Степовй люде	15
Иванъ Гусъ	10	Стародавнй казки	15
Илюстрованй казки	20	Страйкъ	10
История Руси-Украины	15	Творы Гр. Квѣтки-Основ.	50
История Украины-Руси	25	Тимко Гаврилюкъ	15
Казки про Жидôвъ	5	Тарасъ Шевченко	15
Календарь „Читальнѣ"	25	Творы Ст. Руданьского, т. II	50
Календарь „Просвѣты"	50	т. III	60
Книжка приказокъ	10	т. IV	60
Каштанка	15	т. V	75
Коваль Басcимъ	15	т. VI	75
Коли ще звѣрѣ говорили	10	т. VII	75
Капраль Тимко	10	У пятдесяту рôчницю знесеня панщины	25
Конець свѣта	15	Хто зъ чого жие и Земля Рече	15
Лихій попутакъ	15	Хлопы и хлопска справа	10
Луцъ Заливайко	10	Чудо якихъ мало	15
Лѣсъ шумитъ	15	Чортова гора	10
Лисъ Микита	15	Шейкспиръ въ повѣстяхъ	10
Лѣкарь Неавѣсъ	10	Що Иванъ бачивъ на тамтомъ свѣтѣ	10
Марія	10	Чоловѣкъ и его исторія	15
Марта Борецка	15	Геновефа	20
Маруся	25	Фармазоны	20
Микита Хрунь	15	Якъ чоловѣкъ боре ся зъ природою	35
Москвофилы и народовцѣ	15	Якъ дбати про здоровлє	25
Народный рухъ австро-угорскихъ Русиновъ	15	Якъ ходити коло хорыхъ	25
Напавъ на млинъ	10	Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати	5
Наська украïньска казки	25	Ярема	50
Наверненый Грѣшникъ	15	Якій то є люде на землі?	10
Обрязки и Загадки	10	Ярошенко	15
Оповѣдання	20	Юда Искаріотъ	5 цнт.
Оповѣдання Стороженка	15		
Орися	5		
Олекса Довбушъ	15		

2) Букварѣ, провôдники, читанки:

Букварь	25 цнт.	Руско-Англійский словарець	20 цнт.
Движима азбука	50 „	Читанка II.	30 „
Книжочка Рахункова	50 „	Читанка IV.	50 „

3) Молитвенники, пѣснословцѣ, изборники, псалтырѣ, біблія, житя святыхъ, катехизмы, коляды:

Апостолы и Евангелія	40 цнт.	Листъ Божій	10 цнт.
Библія Старого и Нового Завѣта	30 „	Молитвословъ Мірскій [въ костяной оправѣ]	2.50 дол.
Библія Старого и Нового Завѣта	2 дол.	Молитвенникъ	20 „
Богъ надежда моя	1.50 дол.	Псалтырь	3 дол.
Богъ Надежда Моя [въ костяной оправѣ]	2.50 дол.	Пѣсень Пресв. Дѣвѣ Богор.	5 цнт.
Библія Старого и Нового Завѣта	1 дол.	Пѣснословецъ	60 „
Вѣнецъ или малый сборникъ	40 „	Pid Krestom	80 „
Дорога до щастя вѣчного	60 „	Сборникъ	60 „
Духовнй Пѣсни	1 дол.	Святе письмо Нового Завѣта	50 „
Житя Святыхъ	2.50 дол.	Сокровище Души	1 дол.
Золотый Отченашъ	5 цнт.	Коляды и щедрôвки	15 цнт.
Зборничокъ [въ костяной оправѣ]	1.50 дол.	Хвалите Господа зъ небесъ	80 „
		Хлѣбъ душѣ	1 дол.
		Хлѣбъ Душѣ [въ костяной оправѣ]	2.50 дол.
		Листъ Христовъ	20 цнт.

Руска Книгарня выдала также нову книжку п. заг.:

„Житє Исуса Христа",

котра має 300 сторôнъ друку и 75 прекрасныхъ образковъ зъ житя Исуса Христа вôдъ Его Уродженя ажь до Вознесенія.

Цѣна сеи книжки 1 дол. 50 цнт. На розпродажь танше.

Хто хотѣвъ бы мати нашъ цѣнникъ въ ширшимъ описомъ змѣсту книжокъ, якй тутъ подаемо, нехай напише до Книгарнѣ. Грошѣ посылайте въ реджистрованôмъ листѣ або черезъ почтовый або експресовый моні-ордеръ. Грошѣ канадійскими марками, або срѣбными грошми, не принимаемо. Почту оплачуемо самй. Безъ грошей не посылаемо книжокъ нѣкому. — Просимо выписувати докладно адресу, щобы себе и насъ не наражувати на непотрѣбнй страты.

Адреса:

**Ruska Knyharnia,
Box 128, Scranton, Pa.**

— Впишѣть ся до „Читальнѣ". Лише 1.50 дол. на рокъ. За тѣ грошѣ будете дôставати одну цѣкаву книжочку кождого мѣсяця. Адресуйте:

CZYTALNIA,
Box 353 Scranton, Pa.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходять зі Скрентон в будні від 1-ої до 6-ої рано що година, і від 6 рано до 12 в ночи що 20 мінут. В Неділю відходить трен від 1-ої рано до 7 що годиве, а від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 мінут. Від 3.20 до 6.40 пополудни трени ходять що 10 мінут до Вилкеберi іде трен всего 41 мінут з експресовий, що відходить зі Скрентон (крім Недїлї) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано і 2.16, 4.36 пополудни іде лиш 33 мінути. Наші кари ідуть до Вейогъ Парку і Пітерборг. Ми перевозимо також пакунки.

B. F. WYLY, jr. traffic manager.
Scranton Pa.

Даремнї Фарми!

Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнїйшу землю зовсїм даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре новодить ся.

Великий Канадийский Північний Захід.

Сли так, то не занедбай післати малу суму, бо лишь $1 на річну предплату на одинoку руску часопись в Канадї, часопись яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.

Канадийский Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

ПРОТИ ОГНЯ,

единокій славяньскій агентъ въ Лакована Каунті

JOHN A. KOMARA,

напротивъ словеньского костела,

OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
въ Банку Немета.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa е на 136 Franklin Ave. въ Банку Рахмана. Але до Скрентонъ приѣзджае тôльно кождого понедѣлка в четверга вôдъ години 6-ои до 8-ои веч.

Всѣ справы американьскй въ повѣтахъ Люзерне и Лакована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй паперы и повномочія.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого роду и пораду, де най лучше купити шифкарту.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Трометеръ)

при Редиьскôмъ дапѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагоджени на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Йосиф Райхман

Банкир

(Зарядця у п. Ів. Немета)

Посилаю гроші до старого краю. Гроші вислані через мене доходять до краю за 12 днів.

Моя адвокатска і нотаріальна Канцеларія виробляє всілякі контракти, повномочія, заосмотрені потверджевем конзуля.

Не треба забути, що се перший христіяньский бизнес в Скрентоні, Па.

Мій адрес такий:

**136 Franklin Ave.
Scranton, Pa.**

Не забудьте на нумер.

Першій Рускій Американьско-Галицкій Банкъ и Канцелярія Нотаріяльна П. Шевчина.

Высилаю грошѣ до старого краю найбезпечнѣйше и найскорше. Грошѣ бувають выплаченй въ протягу **12 днѣвъ**. Продаю шифкарты на всѣ корабельнй лініи до краю и зъ краю зъ тикетами колѣйовыми. Залагоджую всякй справы краиовй, выробляю повномочія, контракты купна и продажи. Увôльняю вôдъ оправъ и контролѣ вôсковои на цѣлу Америку а за малу заплату ще таньше якъ чужй агенты. Ану братя Русины полишѣмъ разъ на все чужихъ агентôвъ и у всякôй справѣ удавайтесь до свого чоловѣка и щирого Русина.

Запамятайте адресу:

PETER SZEWCZYK,
1223 E. Falls Str., Niagara Falls, N. Y.

На продажь ґрунтъ 28 морґôвъ въ Устю Рускôмъ

за дуже приступну цѣну. Голоситвсь до:

W. Saley, 901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

Продає всякй книги

якъ:

школьнй, молебнй, историчнй, драматичнй, Календарь Ставропигіи и проч.

Пиште по катальоги на повысшу адресу. 7-13

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,

Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на околицяхъ.

Банковый Бизнесъ

Офисъ Адвокатскій

Банковый Бизнесъ.

Тутъ можете пôслати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.

Также продаю шифкарты на всѣ лініи за ту саму цѣну, що и головнй компаніи.

Хто хоче дати вôдложити грошѣ, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старôмъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.

Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або дôмъ въ старôмъ краю продати або купити ґрунтъ, увôльнити ся вôдъ контролѣ вôйсковои, вôдъ екзицирки або асентерунку, най прийде до мого офису або менѣ напише.

Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:

GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.

Въ **ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА** найдете всегда свѣже, зимне пиво, імпортованй вина и цигара першои клясы.

Фармы, Фармы!

Если хочете забезпечити свою будучнôсть

купуйте фармы въ Алябамѣ,

где зимы нема, где воздухъ легкій и вода здорова.

Тамъ родить ся все, що лишь въ землю вложите.

Найвысша температура въ лѣтѣ не досягне 95 степенѣвъ, ночи холоднй.

Хочете въ щастю свои лѣта прожити и дѣтямъ своимъ оставити красный маєтокъ, роздумайте и пишѣть о дальшй поясненя.

Оранжи, пичесы, картофля, винницѣ приносять великй грошѣ.

Акеръ 20 доларôвъ на малй сплаты безъ проценту

На жадане дальшй поясненя зашле Вамъ

M. J. Tylavsky,
Charleroi, Pa.

J 53

Перший Рускій Народный БАНКЪ

— и —

Канцелярія Адвокатско-Нотаріяльна А. Хромовского въ Ню Йорку.

Родимцѣ!

Перечитайте уважно кожде слово, яке тутъ написане:

Грошѣ до Старого краю посилайте черезъ свой рускій Банкъ А. Хромовского, бо то найбезпечнѣйше, найтаньше коштуе а найскорше грошѣ будуть въ краю.

Шифкарты до краю и зъ краю купуйте въ своимъ рускомъ Банку А. Хромовского, понеже я Васъ не ошукаю, щиро Вами заопѣкую ся и переночую въ власной рускôй народнôй гостинници, а вôдтакъ вôдведе ся Васъ на часъ и безпечно на корабель.

Канцелярія Адвокатско-Нотаріяльна А. Хромовского, полагоджуе всѣ справы въ Старôмъ краю и въ Америцѣ. Тожь если потребуете зробити контрактъ, повномочіе, вынайимити грунтъ або продати, вôдобрати довгъ або зъ кимъ процесовати ся прийдѣть або пишѣть до мене, Вашого щирого и совѣстного брата А. Хромовского.

Войсковыхъ повинностей не занедбуйте, братя, бо за тое въ краю теперь дуже строго карають. Отже, если приходять Вамъ вправы, контроля або асентерунокъ, пишѣть о пораду до мене а я сейчасъ полагоджу Вамъ все якъ найлѣпше, бо я есьмъ головнымъ конс. для справъ войсковыхъ на цѣлу Америку.

Русины, учѣть ся и читайте,

а всѣ найновѣйшй и найкрасшй книжки до моленя, до читаня и науки дôстанете все у мене въ

Рускôй Народнôй Книгарни А. Хромовского въ Ню Йорку.

Тому зъ всѣмъ и по все удавайтесь, о пораду питайтесь и пишѣть до Першого Руско-Народного Банку въ Америцѣ:

A. Chromowski & Co.

339 East 20th Street, New York, N. Y.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.

Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Виробляє повновласти, завіщаня, контракти купна і продажи, даровизни, скрипти довжні, цесії. Справи спадкові і подания гіпотечні, виробляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажи майна в краю.

Бюро Нотаріяльне займає ся легалізацією всіх правних документів.

Справи Військові, як подане о увільнене від контролї і вправ, о асентерунок в Америці залагоджує моя Канцелярія військова.

18 —

Друкарня „Свободы"

друкуе тикеты, паперѣ, коверты, книги братскй, книжки, циркулярѣ, плякаты и т. ин. старанно, тано и на часъ.

Адресъ:
SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жєни при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA. | Телефон Nr 1673

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсегды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого гатунку.

Братя! замовляйте у свого!

ST. HERMAN'S BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Выробляю брацкі маилѣ, шапки вôдзнаки, хоругви, уніформы.

Цѣнникъ и приобжиннеськие даромъ.

Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

ЧИТАЙТЕ!

Хто пришле на „Свободу" 2 доляры, той дôстане въ дарунку книжокъ вартости **75 центôвъ**, якй собѣ самъ выбере.

Хто пришле на „Читальню" 1.50 дол., той дôстане въ дарунку книжокъ вартости **75 центôвъ**, якй собѣ самъ выбере.

Хто пришле намъ 2.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ часопись „Свободу", або просвѣтнй книжочки „Читальню", а кромѣ того дôстане въ дарунку прегарну книжку **„Житє Ісуса Христа"**. Книжка ся мае 300 сторôнъ друку и 75 образкôвъ; оправлена въ сильне червоне полотно зъ золотыми вытисками. **Коштуе 1.50 дол.**

Хто пришле намъ 3.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того дôстане въ дарунку **Библію Старого и Нового Завѣта**, що мае 1000 сторôнъ и **коштуе 2 доляры.**

Хто пришле намъ 4.50 дол., той буде дôставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того дôстане в дарунку **„Новый Завѣтъ"** въ церковнôй мовѣ зъ перекладомъ на нашу мову. Ся прегарна книжка мае около 1000 сторôнъ и **коштуе 4.00 дол.**

Списъ книжокъ, якй даемо въ дарунку:

- • Америка .....15 ц.
- • Ангелъ та пустельникъ и т. и. ..15 ц.
- Біблія Велика 2.00
- Борба клясъ и чому робôтники організують ся .....15 ц.
- Весела книжочка зъ образками ....30 ц.
- • Грѣхи міліонерôвъ и т. и. С. 7 ..15 ц.
- Дещо зъ исторіи православнои місіи въ Америцѣ .....10 ц.
- Дещо про звѣрята .....30 ц.
- • Двѣ левады и т. п. С. 5 .....15 ц.
- • Дорога любови, то Божа дорога С. 6 .....15 ц.
- Жовнѣръ .....10 ц.
- Журавлѣ .....15 ц.
- Житє Исуса Христа $1.50
- • Житє, зарôбки, организаціи и т. и. въ Спол. Державахъ .....15 ц.
- Зубъ за зубъ .....10 ц.
- • Казки про Жидів .....15 ц.
- Исторія Руси зъ образками .....10 ц.
- Капіталъ и праця .....15 ц.
- • Книжка Рахункова .....50 ц.
- • Календарь .....25 ц.
- Марія .....10 ц.
- • Наверненый Грѣшникъ .....20 ц.
- Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ .....15 ц.
- Новый Завѣтъ 4.00
- Образки и загадки .....10 ц.
- Оповѣданя .....15 ц.
- Оповѣданя про вездрыхъ богôвъ ...10 ц.
- Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія .....10 ц.
- • Про нутро землѣ .....25 ц.
- Подземнй скарбы .....25 ц.
- Покуса .....10 ц.
- Псалтырь 1.00
- Розмова Поляка, зъ Русиномъ ....10 ц.
- Руско англійскій словарець .....20 ц.
- • Религійнй вѣрованя старинныхъ народôвъ .....20 ц.
- Смерть .....10 ц.
- • Стародавнй казки та оповѣданя ..15 ц.
- • Страйкъ .....20 ц.
- Гарасъ Шевченко .....15 ц.
- Гнмко Гаврилюкъ .....15 ц.
- Унія въ Америцѣ .....20 цнт.
- • Хто съ чого жіє .....15 ц.
- • Якй то е люде на земли, зъ 20 образками .....50 ц.
- • Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати .....15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол.　　Золоте перо Sanford 2.00 дол.

Атлясъ цѣлого свѣта, англійскій, 105 мапъ, надъ 300 сторôнъ, подае имена и люднôсть 40.000 мѣстъ цѣлого свѣта 1.00 дол.

Мапа Сполученыхъ Державъ и цѣлого свѣта 4 стопы широка а 6 стôпъ довга (иншй продають по 5 дол.) у насъ лишь 2 дол.

Пишѣть Вашй замовленя на сѣй картцѣ:

Мѣсце, день, мѣсяць 1906

До редакціи „Свободы" въ Скрентонъ, Па.

Посылаю Вамъ $.........., за що прошу высилати менѣ черезъ 12 мѣсяцѣвъ (тутъ треба написати, чи хочете „Свободу" чи „Читальню") ....

На дарунокъ прошу менѣ прислати слѣдуючй книжки:

	Цѣна дол.	Цѣна цнт.
Разомъ		

Мôй докладный адресъ (имя и прозвище):

____

(нумеръ дому и улиця) __________________________

(мѣсто и стейтъ) __________________________

Адресъ треба всегда выписати англійскими буквами и то дуже выразно.

Зъ замовленями спѣшѣть, бо такй дарунки не будемо довго давати.

Адресуйте:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новый Завѣтъ

Господа Нашого Исуса Христа въ языцѣ церковно-словеньскôмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій зъ поясненями; О. А. Бачиньского, за одобренемъ и благословенемъ Митрополита. Сторôнъ 992.

Цѣна 4 доляры.

Псалтырь

въ языцѣ церковно-словеньскôмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій, зъ поясненями; о. А. Бачиньского; за одобренемъ Митрополита. Сторôнъ 286.

Цѣна 1 дол.

Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.

Замовленя вразъ зъ грôшми посилати на адресу:
SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Посылайте грошѣ черезъ Рускій Народный Дôмъ
и черезъ нашихъ посередникôвъ.

Хто посылае грошѣ до краю просто черезъ Р. Н. Дôмъ, най выпише, що потреба, на карточцѣ повисше:

Имя и назвиско того, кому посылаете грошѣ

....

Де мешкае (село або мѣсто) ....

Послѣдна почта ....

Кôлько коронъ .... На се посылаю долярôвъ ....

Назвиско посылаючого ....

Адресъ посылаючого ....

Тоту карточку треба вырѣзати и пôслати разомъ зъ чекомъ або монюордеромъ, выписанымъ на имя A. Sharshon, Shamokin, Pa. на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

За 10 до 12 днѣвъ грошѣ вже будуть доручені у краю.

Заразомъ подаемо имена посередникôвъ, котрй стало посылають грошѣ черезъ Р. Н. Дôмъ.

„Свобода", Scranton, Pa.
Юрій Хилякъ, Olyphant, Pa.
Юрій Фалатъ, Priceburg, Pa.
С. Ядловскій, Jersey City, N. J.
Ив. Голда, Mt. Carmel, Pa.
Ив. Тарбай, Elmira, N. Y.
Ив. Глова, Shamokin, Pa.
К. Котанчикъ, Shamokin, Pa.
Й. Стеткевичъ, „
А. Шаршонь, „
Н. Джмеликъ, Smokerun, Pa.
Т. Цѣркотъ, Ansonia, Conn.
Д. Капитула, McAdoo, Pa.
Гр. Ковалевичъ, Sayre, Pa.
Ив. Бурштинъ, Buffalo, N. Y.
Мих. Кричфалуши, Brownsville, Pa.
М. Турокъ, Priceburg, Pa.
Т. Каськовъ, McKeesport, Pa.
Ив. Двіякъ, Jessup, Pa.
Т. Поливка, Hazleton, Pa.
М. Сеґинъ, Deferiet, N. Y.
В. Бреянъ, Terryville, Conn.
Н. Ґера, Leetsdale, Pa.
М. Полянській, Auburn, N. Y.
Ив. Лещишинъ, Buffalo, N. Y.
Гр. Сидоръ, Pittsburg, Pa.
Д. Мерена, Cohoes, N. Y.
Ив. Ворґачъ, Mt. Carmel, Pa.
П. Леньо, Christopher, Pa.
М. Петровскій, St. Louis, Mo.
Т. Глива, Manor, Pa.
О. Ставискій, Excelsior, Pa.
П. Галайда, Scenery Hill, Pa.
С. Демчко, Shenandoah, Pa.

Цѣна, кôлько бере Р. Н. Дôмъ за австрійскй грошѣ, если хто посылае просто до насъ:

За	коронъ	дол.	цнт.
За	5 коронъ	1 дол.	17 цнт.
„	10 „	2 „	20 „
„	20 „	4 „	25 „
„	30 „	6 „	28 „
„	40 „	8 „	33 „
„	50 „	10 „	37 „
„	60 „	12 „	42 „
„	70 „	14 „	46 „
„	80 „	16 „	50 „
„	90 „	18 „	55 „
„	100 „	20 „	60 „
„	110 „	22 „	64 „
„	120 „	24 „	68 „
„	130 „	26 „	72 „
„	140 „	28 „	76 „
„	150 „	30 „	80 „
„	160 „	32 „	84 „
За	170 коронъ	34 дол.	88 цнт.
„	180 „	36 „	92 „
„	190 „	38 „	96 „
„	200 „	41 „	00 „
„	300 „	61 „	45 „
„	400 „	81 „	85 „
„	500 „	102 „	25 „
„	600 „	122 „	90 „
„	700 „	143 „	40 „
„	800 „	163 „	70 „
„	900 „	184 „	30 „
„	1000 „	204 „	80 „
„	2000 „	409 „	50 „
„	3000 „	614 „	20 „
„	4000 „	816 „	50 „
„	5000 „	1021 „	00 „

Посередникамъ належить ся крôмъ того за почту и паперы.

Русины! Оденъ шеръ Р. Н. Дому коштуе $25.00. Сего року дівіденда буде 8 процентъ. Хто хоче купити шеры, най напише чекъ або моні-ордеръ на имя A. Sharshon (Shamokin, Pa.) и най той чекъ разомъ зъ листомъ зашле на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

Р. Н. Дôмъ пожичае грошѣ на праперты на першій морґічь на 6 процентъ.

Фарми! Фарми! Фарми!

Щасливий незалежний чоловік, над котрим нема „баса". Хто сей? Се фармер! Одна лиш фарма обезпечує чоловікови певну будучність. Сотки краянів купили в нас фарми сего року і чують ся щасливими, бо не грозить їм каліцтво або смерть. Прийдіть і Ви до нас а поможемо Вам стати самостійними. Купіть собі фарму. Голосіть ся до:

John Jelinek, 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.